

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Георгиева /Институт за изследване на изкуствата - БАН/

Относно: материали на доц. д-р арх. Веселина Пеневска, предоставени за конкурс за академична длъжност професор по специалност Теория и история на архитектурата (социални аспекти на архитектурата), професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, за нуждите на сектор Изобразителни изкуства към Института за изследване на изкуствата при БАН – обявен ДВ, бр. 101/ 20.12.2016 г. Арх. Пеневска от ИИИЗк е единствен кандидат в този конкурс.

Основни условия за заемане на академичната длъжност професор

От представената автобиография европейски формат е ясно, че доц. арх. Веселина Пеневска, завършила архитектура в УАСГ /1978/, има докторска степен по социология /1997/, специализирала е в реномирани европейски университети като: Централния европейски университет в Прага /1991, 1995/, Централния европейски университет в Будапеща /1999, 2003, 2007/, има изследователски посещения в Оксфордския университет и др. университети във Великобритания /1993, 1996, 1998, 2001/. Доц. Пеневска израства като учен в значими изследователски центрове, където е работила: Института по изкуствознание/1982-1990/, Центъра по културознание към СУ /1991-1994/, НБУ /1998-2007/, Висшето строително училище Л. Каравелов /2008-2010/, в Архитектурен факултет на УАСГ /2015-2016/, ЕПУ /2011-2013/, Институт за изследване на изкуствата /от 2013-момента/, където е доцент. В тях тя чете академични лекции, показващи експертност и широта на нейните интереси: история на архитектурата, социология на архитектурата, архитектура и социология, изследователски методи, управление на креативността и иновациите, консултиране, фокус към клиента, презентационни умения. Разнообразието на курсовете, както и научните публикации на доц. Пеневска представят една съзнателно търсена интердисциплиност и желание социологията да бъде въведена и използвана в изследването

на архитектурни феномени като много важна дисциплина в архитектурното изследователско поле и креация.

Описание и приноси на хабилитационните трудове

Доц. д-р арх. Веселина Пеневска се представя на конкурса с 2 монографии, 4 учебника, 14 научни статии, от които пет в съавторство и 12 научни доклада на конференции – всички те са издадени през периода след 2013 г. когато кандидатката заема академичната длъжност „доцент“ в Института за изследване на изкуствата към БАН.

Първата монография "**Социално качество на архитектурната творба**" / 2016 /, предоставя методология за описание, измерване и оценка на параметрите, по които се оценяват сградите и архитектурните пространства - важна гледна точка, от която този проблем не е изследван досега у нас, отчасти и в чужбина. Основните ѝ приноси са в дефинирането на понятието "социално качество на архитектурната творба" като се предлага дефиниция за него, представянето на присъствието на човека потребител в архитектурния проект, моделиращо параметри за оценката на дадена сграда, преглед на концепциите относно психологията на средата и нейното въздействие върху оценката на архитектурните обекти. Авторката анализира вещо различните системи за оценка и сертифициране на устойчивото функциониране на сградите, което е принос на монографията, за да изгради накрая теоретичен модел за оценяването на архитектурната творба като социален феномен. Приложният аспект на монографията е несъмнен и тя е отворена към широк кръг потребители, които не се интересуват само от архитектурата, но и от социалната психология, човешките потребности, методологическите проблеми при оценяване и др.

Вторият хабилитационен труд "**Иновативни хотели**" /2017/ , с който се представя на този конкурс доц. Пеневска, е в свършено неразработена област - новия тип хотел след 2000 г. Концептуализацията на такъв скорошен феномен не е лесно, защото пионерската роля изисква нови подходи към изследваната материя, с което доц. Пеневска се е справила блестящо. Държа да отбележа, че това е първият труд за хотелска архитектура, издаван у нас! А и първият, който се придържа към интердисциплинарен подход за да изучи, анализира и синтезира знанията за хотела като средище за различни методологии за отбелязване и изучаване на неговите функции в 21 век. В монографията първо е залегнал разграничителен

критерий между т.нар. стандартен хотел и иновативния хотел, който се базира на нов модел за потребителите на услугите му, второ - дефинира се понятието "иновативен хотел", което липсва в професионалната литература досега, трето - извеждат се три водещи стратегии на този тип хотел въз основа на събран от автора емпиричен материал и коментари в печата, четвърто - разкриват се основните форми на иновативния хотел - според авторката те са 6 на брой хотелски "прототипи" като се анализира обстойно тяхната специфика, разновидности, водещите стратегии и конкретни цели при моделирането на определен прототип и пето - накрая се анализира динамиката на иновативния хотел, новите функции на фасадата му, с което иновативният хотел разрушава старите "канони", създавайки нови същности.

Научни резултати и научни приноси в останалите трудове и в дейността на кандидата

Представените за конкурса статии и студии също допълват впечатлението за граничността на изследователските полета на доц. Пеневска - тя се интересува именно от застъпването им като разглежда различни видове архитектура, винаги през призмата на нейната функционалност за човека, използвайки модерна методология от останалите науки, свързани с човека. По плодотворен начин в нея са свързани социалните аспекти на архитектурата с мениджмънта, маркетинга, презентационните умения. В част от статиите авторката се насочва към друг сложен теоретичен проблем - проблемът за креативното формообразуване на архитектурата. Водещата идея в тях е да се отграничи креативната от т.нар. некреативна архитектура като се дефинира за пръв път у нас понятието "креативна архитектура" и се извеждат техники за генериране на креативни подходи в създаването на архитектурата.

Творческите постижения на доц. Пеневска виждам и в нейната преподавателска дейност, където тя прилага своите научни разработки в практиката на обучението на студенти на български и английски език и в написването на учебни помагала към тези нейни курсове във формата на електронни книги. Плод на тези педагогически търсения е статията ѝ "Предизвикателства при съставянето на курсове по социология за архитекти", която обобщава теоретично иновативните ѝ методи за преподаване на тази важна за бъдещия архитект материя.

Отражение на научните публикации на кандидата в специализирания печат (известни цитирания)

Доц. Веселина Пеневска е известен учен у нас и в чужбина. Тя е представила 5 цитата на трудове, в които е съавтор, цитирани в чужбина - в монографии и статии, издадени във Великобритания, Дания, Сърбия, Испания и др. Цитирана е и от известни изследователи на архитектурата у нас като Тодор Булев, Жеко Тилев и др. Едва ли има труд за социалните аспекти на архитектурата у нас, а и не само у нас, който не би се позовал на нейните трудове.

Заклучение

Представените две монографии, студии и статии, учебни помагала, цялостната дейност на доц. Веселина Пеневска като преподавател в нашите най-реномирани университети и като експерт ми дават пълното основание да препоръчам убедено кандидатката да бъде избрана на академичната длъжност професор по научната специалност Теория и история на архитектурата (социални аспекти на архитектурата) от професионалното направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия за нуждите на сектор Изобразителни изкуства в Института за изследване на изкуствата при БАН.

Изготвила становището:
проф. д-р Милена Георгиева

14 април 2017